

Deficiențe și dificultăți în noile reglementări privind medierea

Sanda Elena Lungu*, judecător,
Curtea de Apel Craiova
Mihaela Mărgineanu**, procuror,
Parchetul de pe lângă Tribunalul Mehedinți

Rezumat:

Medierea nu implică punerea față în față a participanților la această procedură cu orice preț.

Părțile stau față în față doar dacă doresc acest lucru. Dacă nu, medierea se desfășoară perfect normal și legal cu părțile aflate în două săli (locații) diferite, mediatorul fiind cel care se deplasează de la unul la altul (nemaivorbind de mijloacele moderne prin care se poate face medierea la distanță: telefon, internet, videoconferință, go to meeting etc.)

Pentru ședința de informare cu privire la avantajele medierii nici nu este nevoie ca părțile (când sunt mai multe), să meargă la același mediator. Mai ales dacă sunt din localități diferite, fiecare parte interesată poate apela la ce mediator dorește pentru a fi informată cu privire la avantajele medierii.

Abstract:

Mediation does not involve putting in front of the participants in this procedure at all costs.

Parties face each other if they so wish. If not, mediation is carried out perfectly normal and legal with parties situated in two rooms (locations) different, the mediator is one who moves from one to another (not to mention the modern means through which the mediation can be achieved: telephone, internet, video, go to meeting etc.).

For the information meeting about the advantages of mediation there is no need for the parties to go to the same mediator. Especially if they are in different locations, each interest partie can proceed to go to any mediator she/he want to be informed about these advantages.

Key words: mediation, information meeting, victim, inadmissibility

La nivel european, conceptul de justiție începe să se schimbe din ce în ce mai mult, trecând de la reprezentarea clasică *judecător-sală de judecată* spre un concept mai larg, care

include soluționarea extrajudiciară a disputelor, prin metode alternative.

Ca urmare a unei largi consultări publice, a fost adoptată la 21 mai 2008 Directiva nr. 2008/52/CE a Parlamentului

---

* E-mail contact profesional: sanda.lungu@just.ro

** E-mail contact profesional: mihaela_margineanu@mpublic.ro

European și a Consiliului privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială¹⁶⁸.

Obiectivul acestei Directive, precizat în articolul 1, este de a facilita accesul la soluționarea litigiilor și de a promova soluționarea amiabilă a disputelor, încurajând folosirea medierii și asigurând o relație echilibrată între mediere și procedurile judiciare.

Directiva cuprinde cinci dispoziții esențiale:

a. Dă fiecărui judecător din Comunitate, de la orice instanță, dreptul de a invita părțile să recurgă la mediere, dacă apreciază că acest lucru este adecvat cauzei în discuție. De asemenea judecătorul poate să invite părțile să participe la o sesiune de informare privind recurgerea la mediere, dacă astfel de sesiuni sunt organizate și sunt ușor accesibile;

b. Obligă statele membre să pună la punct un mecanism prin care acordurile rezultate în urma medierii să poată deveni executorii, dacă părțile solicită așa ceva;

c. Stabilește obligația statelor de a asigura părțile care aleg medierea că termenele de prescripție și de decădere vor fi suspendate sau întrerupte pe durata medierii;

d. Obligă statele membre să încurajeze formarea inițială și continuă a mediatorilor;

e. Impune respectarea principiului confidențialității.

În vederea transpunerii în legislația internă a acestor dispoziții, legiuitorul român a adus mai multe modificări

legislației interne, în special Legii nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator¹⁶⁹.

Ultimele modificări, aduse prin Legea nr. 115/2012 pentru modificarea și completarea Legii nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator¹⁷⁰, aduc o serie de noutăți în ce privește modul de funcționare a Consiliului de mediere, desfășurarea profesiei de mediator, acordarea puterii de act autentic sau forței executorii acordului de mediere, procedura de judecată în situația prezentării părților la mediere sau la ședința de informare cu privire la avantajele medierii.

Deși intenția legiuitorului a fost de a introduce o serie de instrumente utile bunei funcționări a medierii dar și a justiției deopotrivă, o parte a dispozițiilor Legii nr. 115/2012 au fost eronate, inadecvate sau chiar contrare principiilor esențiale ale medierii și legislației europene. Datorită acestor deficiențe, apreciem că există riscul inaplicabilității noilor dispoziții legale. O parte din aceste deficiențe au fost înlăturate prin O.U.G. nr. 90/2012, act normativ pe care Guvernul României l-a adoptat în data de 12 decembrie 2012.

I. Astfel, în ceea ce privește art. 2 alin. 1 al Legii nr. 192/2006, acesta a fost inițial modificat prin Legea nr. 115/2012, astfel: *„Dacă legea nu prevede altfel, părțile, persoane fizice sau persoane juridice, sunt obligate să participe la ședința de informare privind medierea, inclusiv după declanșarea unui proces în fața instanțelor competente, în vederea soluționării*

¹⁶⁸ Directiva a fost publicată în Jurnalul Oficial al Uniunii Europene nr. L 136/3 la 24 mai 2008.

¹⁶⁹ Legea nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator a fost modificată prin Legea nr. 370/2009 pentru modificarea și completarea Legii nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator; O.G. nr. 13/2010 pentru modificarea și completarea unor acte normative în domeniul justiției în vederea transpunerii Directivei 2006/123/CE a Parlamentului

European și a Consiliului din 12 decembrie 2006 privind serviciile în cadrul pieței interne; Legea nr. 202/2010 privind unele măsuri pentru accelerarea soluționării proceselor; Legea nr. 115/2012 pentru modificarea și completarea Legii nr. 192/2006 privind medierea și organizarea profesiei de mediator, O.U.G. nr. 90/2012.

¹⁷⁰ În vigoare din 01 octombrie 2012, cu excepția art. 60¹ care va intra în vigoare la 01 februarie 2013.

pe această cale a conflictelor în materie civilă, de familie, în materie penală, precum și în alte materii, în condițiile prevăzute de prezenta lege. Dispozițiile art. 182 alin. (1) pct. 1 lit. e) din Codul de procedură civilă rămân aplicabile în mod corespunzător”.

Acest articol se coroborează cu art. 60¹ introdus prin Legea nr. 115/2012, care reglementează materiile în domeniul cărora părțile sunt obligate să facă dovada participării la o ședință de informare privitoare la avantajele medierii.

Ca principiu, legiuitorul a intenționat familiarizarea părților cu instituția medierii și conștientizarea acestora cu privire la posibilitatea soluționării conflictului dintre ele și pe o altă cale, mai ieftină și mai rapidă, aceea a medierii, în scopul încercării de degrevare a instanțelor de numărul mare de litigii.

Orice ședință de mediere are două etape: una preliminară încheierii contractului de mediere și alta ulterioară, în situația în care părțile convin să încerce medierea conflictului lor.

În etapa prealabilă, pe lângă alte activități, mediatorul explică părților ce este medierea, avantajele acestei modalități alternative la instanță, pentru ca acestea să înțeleagă scopul, limitele și efectele medierii, în special asupra raporturilor ce constituie obiectul conflictului.

Această etapă prealabilă de informare este gratuită, potrivit art. 26 alin. 3 din Legea nr. 192/2006, art. 614¹ alin. 2 și art. 720⁷ alin. 2 Cod procedură civilă.

În anumite cazuri, cuprinse în art. 60¹ din Legea nr. 192/2006 (în vigoare din 01.02.2013, potrivit art. II din Legea nr. 115/2012 modificată), această etapă prealabilă de informare este obligatorie.

Art. 2 alin. 1 din Legea nr. 192/2012, redat mai sus, cu modificarea adusă prin Legea nr. 115/2012, reglementează obligativitatea părților de a participa la ședința de mediere atât înainte, cât și după declanșarea unui proces în fața

Restituirea taxei de timbru este o măsură de stimulare a justițiabililor pentru a alege medierea ce se încadrează în dispozițiile Directivei 2008/52/CE.

instanțelor de judecată. În consecință, dacă părțile, anterior sesizării instanței, din neștiință sau cu intenție, nu participă la o astfel de ședință de informare, ele sunt obligate să participe la ea chiar și după declanșarea unui proces în fața instanțelor de judecată.

În acest fel este respectat principiul accesului liber la justiție, ședința de informare fiind gratuită.

În cuprinsul acestui articol, însă, legiuitorul făcea trimitere la dispozițiile art. 182 alin. 1 pct. 1 lit. e) din Codul de procedură civilă.

Este știut faptul că, la data publicării Legii nr. 115/2012 (09.07.2012) era certă intrarea în vigoare a Noului Cod de procedură civilă la 01.09.2012, motiv pentru care toate trimiterile din această lege privesc Noul Cod.

Aceeași situație se întâlnește și aici, însă existau mai multe neconcordanțe.

În primul rând este de semnalat faptul că articolele Noului Cod de procedură civilă au primit o nouă numerotare potrivit art. 80 din Legea nr. 76/2012.

Anterior acestei renumerotări, art. 182 alin. 1, intitulat „Încălcarea obligațiilor privind desfășurarea procesului. Sancțiuni” prevedea posibilitatea aplicării unei amenzi cuprinsă între 100-1000 lei pentru sancționarea unor fapte săvârșite în legătură cu procesul.

Legea nr. 115/2012 face trimitere la art. 182 alin. 1 pct. 1 lit. e) C.pr. civ. care sancționează *”contestarea, cu rea*

credință, de către autorul ei, a scrierii sau semnăturii unui înscris ori a autenticității unei înregistrări audio sau video”.

Evident, acest articol nu are nicio legătură cu medierea, legiuitorul dorind probabil să facă trimitere la lit. f care sancționează *”refuzul părții de a se prezenta la ședința de informare cu privire la avantajele medierii în situațiile în care a acceptat potrivit legii”.*

Rezumând, art. 2 din Legea nr. 192/2012, modificat prin Legea nr. 115/2012, prezenta următoarele deficiențe: art. 182 C.pr. civ., în urma renumerotării a devenit art. 187, iar litera aplicabilă nu era litera e), ci litera f).

Legiuitorul a înțeles să corecteze aceste deficiențe, prin Ordonanța de Urgență a Guvernului din 12.12.2012, introducând un nou alineat la art. 2, respectiv alin. 1² în care se stabilește ca sancțiune inadmisibilitatea cererii de chemare în judecată „în caz de neîndeplinire de către reclamant a obligației de a participa la ședința de informare privind medierea, anterior introducerii cererii de chemare în judecată sau după declanșarea procesului până la termenul dat de instanță în acest scop, pentru litigiile în materiile prevăzute de art. 60¹ lit. a) – f)”. Aceste dispoziții se aplică numai proceselor începute după intrarea în vigoare a acestei ordonanțe.

În acest fel, legiuitorul a renunțat la sancțiunea amenzii în cazul neparticipării la ședința obligatorie de informare, înlocuind-o cu cea a inadmisibilității cererii de chemare în judecată. Sancțiunea amenzii continuă să existe, însă, atât în actualul Cod de procedură Civilă¹⁷¹, cât și în cel care va intra în vigoare la 01.02.2012¹⁷², pentru situația în care, deși participarea la ședința de informare cu privire la avantajele medierii nu este obligatorie, partea a acceptat-o la

recomandarea judecătorului, iar apoi nu se mai prezintă la aceasta, producând astfel întârzierea cu rea-credință a soluționării cauzei.

II.A: Fiind legată tot de obligativitatea ședinței de informare cu privire la mediere, cea de-a doua critică și totodată propunere de modificare a Legii nr. 192/2006 vizează dispozițiile art. 60¹, articol introdus prin dispozițiile Legii nr. 115/2012, în vigoare, așa cum am mai menționat, de la 9 ianuarie 2013.

Acest articol completează dispozițiile art. 2 alin. 1 din Legea nr. 192/2006, în sensul că precizează situațiile în care ședința de informare privind medierea este obligatorie, precum și părțile care sunt ținute să facă dovada participării la o astfel de ședință.

Vom sesiza în primul rând deficiența de redactare privind părțile, arătându-se, în art. 60¹ alin. 1 că trebuie să facă dovada participării la ședințele de informare „părțile și/sau partea interesată”. Existența conjuncției ”și” care alternează cu „sau” creează confuzie: toate părțile dar și partea interesată trebuie să facă această dovadă? Sau numai părțile (reclamantii) respectiv, partea interesată (reclamantul)?

Tindem să credem că, fiind urmată de precizarea „după caz”, interpretarea corectă este în sensul că este vorba numai de partea sau părțile interesate (de ex. reclamantul/reclamanții, pârâțul/pârâții) dacă există cerere reconvențională și aceasta la rândul său face parte din categoria litigiilor ce pot face obiectul medierii, intervenientul în nume propriu).

Această incertitudine este păstrată și după adoptarea O.U.G. nr. 90/2012, art. 2 făcând vorbire de obligația părților de a se prezenta la ședința obligatorie privind informarea asupra beneficiilor medierii,

¹⁷¹ Art. 108¹ alin. 1 pct. 1 lit. f din Codul de procedură civilă.

¹⁷² Este vorba de art. 187 alin. 1 pct. 1 lit. f din Noul Cod de procedură civilă.

fără a face distincție între reclamant și pârât, sancțiunea vizându-l însă numai pe reclamant, a cărui acțiune urmează a fi respinsă ca inadmisibilă în caz de neprezentare.

II.B: O altă deficiență a ultimelor două modificări ale Legii nr. 192/2006 o reprezintă trimiterile la articolele din Noul Cod de procedură civilă care reglementează hotărârea prin care se încuviințează împăcarea părților. Dacă inițial, prin modificarea Legii medierii prin Legea nr. 115/2012 s-a făcut trimitere atât în art. 59 alin. 2, cât și în art. 63 alin. 1 la art. 432-434 (articole necorespunzătoare datorită renumerotării Noului Cod de procedură civilă), ulterior, prin O.U.G. nr. 90/2012 se rectifică această neconcordanță, făcându-se trimitere la art. 438-441 din acest Cod.

Deficiența se păstrează, însă, deoarece atât art. 59 alin. 2, cât și art. 63 alin. 1 din Legea nr. 192/2006 sunt în prezent în vigoare, dar ele nu mai fac trimitere la normele Codului de procedură civilă în vigoare în acest moment, referitoare la hotărârea prin care se încuviințează împăcarea părților, respectiv art. 271-273, ci la dispozițiile unui act normativ ce va intra în vigoare la 01.02.2013, lipsind astfel de eficiență juridică norma în vigoare la această dată.

Propunere de lege ferenda:

Modificarea articolelor care fac trimitere la Noul Cod de procedură civilă, cu trimiteri la normele legale în vigoare în acest moment.

II.C: Potrivit art. 60¹ alin. 1 lit. g din Legea nr. 115/2012, părțile sunt ținute să facă dovada participării la ședința de informare „în cazul infracțiunilor pentru care acțiunea penală se pune în mișcare la plângerea prealabilă a persoanei vătămate și împăcarea părților înlătură răspunderea penală, după formularea plângerii, dacă făptuitorul este cunoscut

sau a fost identificat, cu condiția ca victima să își exprime consimțământul de a participa la ședința de informare împreună cu făptuitorul”.

Din redactarea acestui text rezultă că victima și făptuitorul ar fi trebuit să participe „împreună” la ședința de informare, ceea ce este eronat din toate punctele de vedere.

Vom lua ca exemplu o infracțiune de viol, în care poate interveni medierea. Este inadmisibil ca victima să meargă împreună cu făptuitorul la ședința de informare privind medierea, aceasta putându-i agrava situația psihică.

De altfel, medierea nu implică punerea față în față a participanților la această procedură cu orice preț.

Părțile stau față în față doar dacă doresc acest lucru. Dacă nu, medierea se desfășoară perfect normal și legal cu părțile aflate în două săli (locații) diferite, mediatorul fiind cel care se deplasează de la unul la altul (nemaivorbind de mijloacele moderne prin care se poate face medierea la distanță: telefon, internet, videoconferință, *go to meeting* etc.)

Pentru ședința de informare cu privire la avantajele medierii nici nu este nevoie ca părțile (când sunt mai multe), să meargă la același mediator. Mai ales dacă sunt din localități diferite, fiecare parte interesată poate apela la ce mediator dorește pentru a fi informată cu privire la avantajele medierii.

În aceste condiții, **în niciun caz nu este nevoie ca victima să meargă împreună cu făptuitorul la același mediator.**

Dispozițiile art. 60¹ alin. 1 lit. g din Legea nr. 192/2006 au fost modificate prin O.U.G. nr. 92/2012, în prezent textul acestui articol fiind în sensul că părțile trebuie să facă dovada participării la ședința de informare „în cazul infracțiunilor pentru care retragerea plângerii prealabile sau împăcarea părților înlătură

răspunderea penală, după formularea plângerii, dacă făptuitorul este cunoscut sau a fost identificat, iar victima își exprimă consimțământul de a participa la ședința de informare împreună cu făptuitorul; dacă victima refuză să participe împreună cu făptuitorul, ședința de informare se desfășoară separat”.

Din noua redactare rezultă că prezentarea părților la ședința de informare privind medierea este obligatorie în cazul infracțiunilor pentru care retragerea plângerii prealabile sau împăcarea părților înlătură răspunderea penală, fie că victima merge la mediator împreună cu făptuitorul, fie că va merge separat.

II.D: Legat de art. 60¹ alin. 1 lit. g, s-a remarcat un alt aspect ce ar putea da naștere la interpretări contradictorii, referitor la noțiunile de „*victimă*” și „*făptuitor*” utilizate de legiuitor atunci când s-a referit la **momentul** de la care se poate recomanda medierea și care ar putea fi controversat: din faza actelor premergătoare, după începerea urmăririi penale, la punerea în mișcare a acțiunii penale, la emiterea rechizitoriului, momente diferite ale procesului penal aflat în soluționare, sau numai în faza de cercetare judecătorească.

În art. 2 alin. 1 se arată că „*părțile, ... sunt obligate să participe la ședința de informare privind medierea, inclusiv după declanșarea unui proces în fața instanțelor competente...*”, iar în alin. 3 al aceluiași articol se menționează că „*persoanele fizice... au dreptul de a-și soluționa disputele prin mediere atât în afara, cât și în cadrul procedurilor obligatorii de soluționare amiabilă a conflictelor prevăzute de lege.*”

Coroborând aceste dispoziții cu cele ale art. 6, care se referă la categoriile desemnate să recomande procedura medierii „**organele judiciare**... informează părțile asupra posibilității și a avantajelor folosirii procedurii medierii și le îndrumă să recurgă la această cale

pentru soluționarea conflictelor dintre ele” dar și cu cele ale art. 60¹ alin. 1 lit. g din Legea nr. 192/2006, victima (persoana vătămată) și făptuitorul, deveniți apoi învinuit/inculpat și parte vătămată, se ajunge la concluzia firească a faptului că **nu este esențială** enumerarea calității părților într-o anumită fază procesuală ea nefiind limitativă, ci aceea că recomandarea medierii se poate face oricând de la depunerea plângerii și până la finalizarea procesului penal, inclusiv în căile de atac.

Evident, dacă părțile au participat o dată la această ședință de informare, nu este necesar să mai participe în cursul etapelor următoare ale procesului penal, însă nimic nu-i împiedică pe polițist, procuror sau judecător să recomande totuși părților să încerce medierea litigiului, dacă li se pare oportun, în temeiul art. 6 din Legea nr. 192/2006.

Propunere de lege ferenda:

Reformularea sau explicarea termenilor folosiți în art. 60¹ alin. 1 lit. g din Legea nr. 192/2006, modificată prin Legea nr. 115/2012.

II.E O altă întrebare care s-a născut legată de interpretarea art. 2 și obligativitatea participării la ședința de informare în cauzele penale a căror mediere este permisă de legiuitor: „*dacă legea nu prevede altfel, părțile, persoane fizice sau persoane juridice, sunt obligate să participe la ședința de informare privind medierea, inclusiv după declanșarea unui proces în fața instanțelor competente*”, este aceea de a ști care este **sanctiunea** nerespectării de către părți a acestei cerințe.

În conformitate cu dispozițiile art. 10 lit. g Cod procedură penală, încheierea unui acord de mediere în condițiile legii, este prevăzută ca o cauză în care punerea în mișcare sau exercitarea acțiunii penale este împiedicată, situație în care procurorul sau judecătorul dispune încetarea procesului penal.

Dacă însă victima nu respectă această dispoziție imperativă a legii se pune problema atingerii aduse bunei desfășurări a procesului penal, a eventualelor cauze de nulitate care pot afecta punerea în practică a normelor procesuale dar și a interesului și drepturilor persoanei care se adresează organelor judiciare urmare a prejudiciului material sau moral suferit prin săvârșirea unei fapte penale.

Considerăm că, atunci când se pune problema aplicării unei sancțiuni în materie penală, este necesar ca aceasta **să fie prevăzută explicit**, mai ales când în discuție se face referire la o introducerea unei instituții noi cum este aceea a medierii și ca atare apreciem oportună și necesară *de lege ferenda* introducerea unei referiri la o astfel de sancțiune, care poate să constituie fie un impediment în continuarea procesului penal, fie o suspendare specială (în anumite condiții) a cauzei până la remedierea situației intervenite.

III. Anterior existenței unui litigiu pe rolul instanțelor, participanții la ședința de mediere pot prezenta acest acord direct la instanță, pentru a se lua act de el prin pronunțarea unei hotărâri de expedient.

Art. 58 alin. 4 din Legea nr. 192/2006 modificată prin Legea nr. 115/2012 prevede că: *„În cazul în care conflictul mediat vizează transferul dreptului de proprietate privind bunurile imobile, precum și al altor drepturi reale, partaje și cauze succesoriale, sub sancțiunea nulității absolute, acordul de mediere redactat de către mediator va fi prezentat notarului public sau instanței de judecată, pentru ca acestea, având la bază acordul de mediere, să verifice condițiile de fond și de formă prin procedurile prevăzute de lege și să emită un act autentic sau o hotărâre judecătorească, după caz, cu respectarea procedurilor legale. **Acordurile de mediere vor fi verificate cu privire la îndeplinirea condițiilor de***

fond și de formă, notarul public sau instanța de judecată, după caz, putându-le aduce modificările și completările corespunzătoare cu acordul părților”.

Este riscant un astfel de amestec al judecătorului în acordul de mediere.

Exceptând îndreptarea unor erori materiale evidente sau solicitarea de a se depune la dosar anumite înscrisuri, nu este recomandabil ca judecătorul să intervină în mod direct în acordul de mediere. El poate dispune ca părțile să aducă la îndeplinire condițiile de fond și formă pe care trebuie să le îndeplinească acordul de mediere, însă modificarea directă a acestuia, făcută chiar cu acordul părților, poate conduce la suspiciuni, erori sau, mai rău, poate schimba acordul de voință cu consecințe regretabile privind intenția părților. Mediatorul este un profesionist special pregătit pentru a conduce părțile spre o înțelegere. Orice intervenție externă poate prejudicia grav acordul de voință al acestora, poate schimba acest acord denaturând conținutul convenit de acestea.

Propunere de lege ferenda:

Reformularea art. 58 alin. 4 din Legea nr. 192/2006, modificată prin Legea nr. 115/2012, sau precizarea că judecătorul/notarul poate modifica/completa acordul de mediere numai cu privire la erorile materiale. În orice altă situație, acordul trebuie refăcut de părți în prezența mediatorului, eventual a avocaților acestora sau se poate trece la judecată dacă părțile nu sunt de acord cu îndeplinirea condițiilor de fond și de formă.

IV. Potrivit art. 61 alin. 2 din Legea nr. 192/2006: *„La închiderea procedurii de mediere, mediatorul este obligat, în toate cazurile, să transmită instanței de judecată competente acordul de mediere și procesul-verbal de încheiere a medierii în original și în format electronic dacă părțile au ajuns la o înțelegere sau doar*

procesul-verbal de încheiere a medierii în situațiile prevăzute la art. 56 alin. (1) lit. b) și c)."

Această prevedere nu se armonizează cu principiile medierii așa cum rezultă ele din Legea nr. 192/2006 și Directiva nr. 2008/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială.

Prin comunicarea obligatorie a acordului de mediere de către mediator, se încalcă principiul confidențialității medierii.

Este posibil ca părțile să nu dorească să facă public acordul de mediere (renunțând la judecată, lăsând cauza să se suspende și/sau să se perime). Prin comunicarea obligatorie a acordului de mediere, mediatorul ar încălca atât voința părților cât și principiul confidențialității, fiind pasibil de răspundere disciplinară, civilă și chiar penală. În acest mod ar fi încălcate inclusiv dispozițiile art. 7 ale Directivei 2008/52/CE privind confidențialitatea medierii.

Spre exemplu, în urma litigiului dintre două companii, prin mediere pot hotărî dezvoltarea unei afaceri noi, pentru care elementul „surpriză” pe piață este esențial. Dacă acordul de mediere ar fi făcut public, înțelegerea părților ar fi ineficientă.

Propunere de lege ferenda:

Modificarea art. 61 alin. 2 din Legea nr. 192/2006 în sensul comunicării obligatorii a acordului de mediere către instanță **numai cu acordul expres** al părților interesate.

V. Interpretări diferite s-au născut în legătură cu dispozițiile art. 63 alin. 2 și 2¹, potrivit cărora: *“(2) Odată cu pronunțarea hotărârii, instanța va dispune, la cererea părții interesate, restituirea taxei judiciare de timbru, plătită pentru investirea acesteia, cu excepția cazurilor în care conflictul soluționat pe calea medierii este legat de transferul dreptului de proprietate, constituirea altui drept real*

asupra unui bun imobil, partaje și cauze succesoriale. (2¹) Instanța de judecată nu va dispune restituirea taxei judiciare de timbru plătite pentru investirea acesteia, în cazul în care conflictul soluționat este legat de o cauză succesorală pentru care nu s-a eliberat certificatul de moștenitor”.

O interpretare logică, având în vedere și dispozițiile art. 59¹ din Legea nr. 192/2006, este aceea că alin. 2 prevede o regulă ce este detaliată în art. 2¹ referitoare la nerestituirea taxei de timbru, în situația cauzelor succesoriale pentru care nu s-a eliberat certificat de moștenitor.

În situația în care s-a eliberat un astfel de certificat, taxa va fi restituită.

Cu toate acestea, cele două alineate par neclare, în ce privește aspectul semnalat, riscă să dea naștere la interpretări diferite și la critici.

Din alt punct de vedere, există neconcordanță între dispozițiile art. 59² și dispozițiile art. 63 alin. 2, acestea având o reglementare diferită pentru situații similare, ce pot da naștere la interpretări diferite.

Propunere de lege ferenda:

Modificarea în sensul lămuririi cu exactitate a intenției legiuitorului în ceea ce privește situațiile în care se restituie, respectiv nu se restituie taxa judiciară de timbru, prevederi cuprinse în art. art. 63 alin. 2 și 2¹ din Legea nr. 192/2006. De asemenea, armonizarea dispozițiilor art. 59² cu dispozițiile art. 63 alin. 2.

VI. Un ultim aspect pe care îl vom semnala vizează renunțarea legiuitorului la facilitatea privind restituirea taxei judiciare de timbru. Potrivit dispozițiilor acum în vigoare:

Art. 59²) „Cererea adresată instanței, privind pronunțarea unei hotărâri care să consfințească înțelegerea părților rezultată din acordul de mediere, este scutită de plata taxei judiciare de timbru, cu excepția cazurilor în care acordul de mediere privește transferul dreptului de

proprietate asupra unui bun imobil, a altor drepturi reale, partaje și cauze succesoriale”.

Art. 63 alin. 2 „Odată cu pronunțarea hotărârii, instanța va dispune, la cererea părții interesate, restituirea taxei judiciare de timbru, plătită pentru investirea acesteia, cu excepția cazurilor în care conflictul soluționat pe calea medierii este legat de transferul dreptului de proprietate, constituirea altui drept real asupra unui bun imobil, partaje și cauze succesoriale”.

Restituirea taxei de timbru este o măsură de stimulare a justițiabililor pentru a alege medierea ce se încadrează în dispozițiile **Directivei 2008/52/CE a Parlamentului European și a Consiliului privind anumite aspecte ale medierii în materie civilă și comercială** și pentru care România a fost menționată în **Rezoluția Parlamentului European din 13 septembrie 2011 referitoare la punerea în aplicare a Directivei privind medierea în statele membre, impactul acesteia asupra medierii și acceptarea sa de către instanțe (2011/2026(INI))**.

Excluderea acestei facilități în anumite cauze este inexplicabilă după aprecierea venită din partea Parlamentului European și având în vedere faptul că mai multe state membre ale Uniunii Europene au adoptat aceleași măsuri.

De asemenea pe plan intern, părțile, potrivit legislației în vigoare, continuă să plătească impozitul pe venit. Astfel, în condițiile în care instanța dispune comunicarea hotărârii către organul fiscal pentru a nu fi eludate taxele fiscale (potrivit art. 77¹ alin. 6 teza a II-a din Legea nr. 571/2003, modificată, privind Codul fiscal și art. 151² și următoarele din Normele metodologice de punere în aplicare a Codului fiscal), măsura de excludere a acestui stimulent, comparată cu beneficiile sale, apare ca nejustificată.

Propunere de lege ferenda: Modificarea prevederilor art. 59² și 63 alin. 2 în sensul reintroducerii scutirii/restituirii (chiar parțiale) taxei judiciare de timbru în toate cazurile când se încheie un acord de mediere.